

דו"ח טרנס*פורמציה ממשלתית

דף עמדה

דו"ח זילבר- פגום מבחינה חוקית ומהותית

ויש לבטלו

תמוז תשפ"ג

יולי 2023

מחברים :

מיכאל פואה יו"ר בוחרים במשפחה

יהודה פואה יו"ר בצלמו

מבוא

בשנים האחרונות אנו עדים למתקפה פרוגרסיבית המבקשת לטשטש ולבטל את המציאות האובייקטיבית של גברים ונשים. במסגרת זו מוסללים קטינים לנטילת חסמים והורמונים מעכבי התפתחות מינית – סירוס כימי המוביל באופן מובהק לסירוס פיזי באמצעות ניתוחים לכריתת איברי המין.

בעוד מדינות רבות באירופה, כגון בריטניה, שבדיה, נורבגיה ופינלנד, שנקטו במדיניות זו בעבר, מבצעות כיום תיקון ואוסרות כעת מעבר חברתי ומתן טיפולים מעכבי גדילה לקטינים, בישראל התופעה רק הולכת ומחריפה. בין המעודדים את התופעה נמצא את המשרדים בראשם עומדים, שר המשפטים יריב לוין, שר הפנים משה ארבל, שר הרווחה יעקב מרגי ושר החינוך יואב קיש. מדובר בפגיעה אנושה ובלתי הפיכה בקטינים, פעמים רבות בניגוד לדעת הוריהם. אחת הסיבות המרכזיות לכך שהמשרדים הממשלתיים מקדמים טשטוש מגדרי היא "אימוץ מזדחל" של דו"ח טרנס*פורמציה ממשלתית אותו הכינה עו"ד דינה זילבר שסיימה את תפקידה כמשנה ליועץ המשפטי לממשלה לענייני משפט ציבורי – מנהלי בתאריך 21.12.2020. והיא מסרה אותו כ- "מתנת פרידה".

בדף זה נציג את דרך עבודתה השערורייתית של גבי זילבר, שנעשתה לצורך קידום אגינדה פוליטית, ללא שום סמכות, ללא בקרה מקצועית ותוך הצגת מצג שווא. אנו מצפים שהשרים המוזכרים לעיל ימשכו בידיית הבלימה ויבצעו עצירת חירום למדיניות זו.

חלקו הראשון של הדו"ח יעסוק בהתנהלות הפגומה בניגוד לכללי המנהל התקין. חלקו השני של הדו"ח יעסוק בפגמים המהותיים של הדו"ח.

חלק א' – התנהלות פגומה

דינה זילבר בטיפול המרה לממשלה בניגוד לכללי המנהל התקין

בשלושת החודשים האחרונים בהם דינה זילבר הייתה בתפקיד המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, היא ניצלה את תפקידה ואת מעמדה על מנת לייצר דו"ח בין משרדי שישנה סדרי עולם ויצור מצב בו הממשלה מאמצת בפועל תפיסת עולם פרוגרסיבית קיצונית ולפיה אין ערך ומשמעות לזהות המינית הביולוגית של האדם. מדובר במחטף שערורייתי שנעשה בניגוד גמור לכללי המנהל התקין. לחץ הזמן והלהיטות של זילבר להטביע חותם, הביאו לכך שנתרו טעויות קטנות בדו"ח שכתבה, החושפות השחתה של כללי המנהל התקין כפי שנפרט במסמך זה. למותר לציין שמדובר במהלך בו פקידה ממשלתית מייצרת סדר יום משמעותי ביותר למדינת ישראל, ללא כל החלטת ממשלה, בניגוד גמור להצבעה בכנסת, ובלי שום ביקורת ובקרה על משמעות המהלך והשפעתו על החברה והכלכלה. המהלך כולו בוצע במחשכים. אלמלא עתירה שהגשנו לבית המשפט העליון בנושא שינוי הטפסים בבנק הדם, ותשובת המדינה שחשפה את דו"ח הטרנס*פורמציה הממשלתית - תמוז תשפ"א (יוני 2021) שלא פורסם עד לאותו מענה, כלל לא היינו נחשפים לדו"ח הרסני זה שעל פיו משרדי ממשלה שונים פעלו ופועלים. במאמר זה נסקור את הדרך בה נכתב הדו"ח, כולל החשד לזיופים שחשפנו, וכן נציג ביקורת מהותית אודות תוכן הדו"ח.

טרנס*פורמציה ממשלתית - הדו"ח הסופי דו"ח הביניים ומה שבניהם

בתגובת המדינה לעתירה 3941/22 אותה הגשנו, טענה המדינה כי שינוי בטפסי תרומת הדם נעשה בהתאם להמלצות שגובשו על-ידי הצוות הבינמשרדי לקידום האוכלוסייה הטרנסית בישראל (להלן: "הצוות הבינמשרדי"), כפי שפורסם בדו"ח הסופי "טרנס*פורמציה ממשלתית" של הצוות, אשר נחתם בחודש יוני 2021. צילום הדו"ח הסופי צורף לתגובת המדינה, למיטב ידיעתנו זו פעם ראשונה שדו"ח זה פורסם בציבור. קריאת הדו"ח עוררה אצלנו סימני שאלה רבים ובמקביל מצאנו את דו"ח הביניים של הועדה שפורסם במרשתת בכסלו תשפ"א (12/2020). ההשוואה בין שתי הדוחות מעידה על התנהלות בעייתית בלשון המעטה המעלה חשד לזיופים ולהתנהלות שערורייתית הדורשת חקירה יסודית, כפי שנפרט.

טרם ניכנס לבחינת הדו"ח, נציין כי הדמות המובילה את הדו"ח היא עו"ד דינה זילבר, מי שהייתה המשנה ליועץ המשפטי לעניין "משפט ציבורי-מנהלי" ובעברה עמדה גם בראש צוות שהיה אמון על "טוהר המידות". כתב המינוי לצוות נכתב ביום 12/10/2020, חודשיים וחצי לפני שדינה זילבר סיימה את תפקידה בשרות הציבורי. דו"ח הביניים נחתם ופורסם בחטף בתוך חודשיים, ביום - 20/12/2020, מהירות שיא למהלך משמעותי כל כך, יום לפני סיום תפקידה של דינה זילבר במערכת הציבורית ב- 21.12.20. הדו"ח הסופי נחתם גם הוא על ידי דינה זילבר כמשנה לשעבר ליועץ המשפטי, ביוני 2021, מיד עם כניסתו של גדעון סער לתפקיד שר המשפטים ב-13/6/21, וכשדינה זילבר כבר חצי שנה לא בתפקיד ציבורי, אלא אזרחית מן השורה ושדרנית בגלי צה"ל.

לוחות הזמנים המשונים של הדו"ח:

מתי הוגש דו"ח הביניים והאם אושר?

השאלה מתי הוגש דו"ח הביניים היא לכאורה חסרת משמעות, אך במקרה שאנו עוסקים בפיצוח זיופים, לתאריך קיימת משמעות רבה. הנה כי כן בנספח 6 בדו"ח הביניים, בסעיף 3, במכתב שמסומן בטיטה, מודיעה עו"ד סיגל יעקבי, מ"מ מנכ"ל משרד המשפטים, כדלקמן:

"הצוות הבין-משרדי הגיש את המלצותיו לשרים ביום 20.12.2020 והשרים ניאותו לאשר את עיקרי ההמלצות ולקדם את יישומה."

(מעניין לציין כי שורה זו צבועה במרקר צהוב, דבר המדגיש את חשיבותה ויכול ללמד שכותבת המסמך הבינה את הבעייתיות שיש בה.)

בהתאם לדו"ח הביניים, הוא הוגש בתאריך 20/12/2020 והשרים אשרו את עיקרי ההמלצות. מה שמעניין שתאריך המכתב הוא 11 יום קודם לכן ב-9/12/2020. המשמעות היא שכנראה עו"ד סיגל יעקבי זכתה לנבואה מאחר והיא ידעה מראש מתי יוגש הדו"ח, ומה תהיה תגובת השרים. אלא שבדו"ח הסופי מתברר שאי אפשר לסמוך על הטיוטה שמופיעה בנספח 6 כיוון שבדו"ח הסופי מופיע מכתבה הרשמי והסופי של עו"ד יעקבי מיום 22-12-2020 ובו היא מודיעה:

"הצוות הבין-משרדי הגיש דו"ח ביניים לשרים ביום 20.10.2020 והשרים אמצו את עיקרי ההמלצות".

התאריך 20.10.2020 סותר לחלוטין את התאריך שנכתב בדוח הביניים 20.12.20 והמועד נראה מופרך לגמרי שהרי כתב המינוי לוועדה יצא רק 8 ימים לפני כן, אך מצד שני, קשה להניח כי נפלה טעות דווקא במכתב הרשמי זה שמצורף לדו"ח הסופי ואמור לתת לו את הגושפנקא הרשמית. המכתב הסופי מועתק כולו מילה במילה מהטיוטה למעט השורה המצוטטת לעיל המסומנת במרקר צהוב בדו"ח הביניים). ברור שבתאריך 9/12/2020 הציפיה הייתה שהדו"ח יוגש ב-20/12/20 כדו"ח סופי, משהו השתבש והדו"ח הפך לדו"ח ביניים. השרים שהיו אמורים לאשר את המלצות הדו"ח בתאריך 20/12/20 כנראה לא אישרו אותו, ויעקובי הבינה שלכתוב שיומיים בלבד טרם אישור הדו"ח הוא הוגש לשרים והם כבר הספיקו לאשר את עיקרי ההמלצות כשהשרים בכלל עסוקים בנפילת הממשלה וכנראה כלל לא ראו את הדו"ח הארוך ובוודאי לא אישרו אותו, עלול להישמע מופרך. לכן אנו מעריכים שכדברי הפתגם הידוע: 'הרוצה לשקר ירחיק עדותו', שונה התאריך ל-20/10/2020, מתוך תקווה שאף אחד לא ידרוש לראות את האישור של השרים כפי שבקשנו ועדיין לא קבלנו. כל זאת על אף שבתוך הדו"ח עצמו (שיצא לאחר חצי שנה) בעמ' 4 כתוב כי ביום 20/12/2020 הוגשו מסקנות הביניים של הצוות הבין-משרדי לשר המשפטים ושר העבודה והרווחה דאז והן אושרו על ידם". בכל מקרה, דו"ח הביניים פורסם כשהשורות האחרונות בו מביעות תקווה לכך שההמלצות יאומצו במלואם; ואילו בנספח 6 מופיעה הטיוטה הנבואית (מתאריך 9.12.20) שמספרת שהדו"ח (המלא) כבר הוגש ב-20/12/2020 והשרים ניאותו לאשר את עיקרי ההמלצות ולקדם את יישומה, ואילו בדו"ח הסופי שהוגש לאחר חצי שנה, נכתב כי "הדו"ח

מועבר לאישור השרים....". כלומר מישו דאג שייצא מכתב של מ"מ מנכ"ל משרד המשפטים המורה לכל יחידות משרד המשפטים לפעול לפי המלצות הצוות למרות שהן כלל לא אושרו.

כיצד הצליחה זילבר לגבש המלצות כל כך מהר?

לוח הזמנים של הוועדה החל ב- 12/10/20, יום מינוי הצוות, ולכאורה הסתיים ב- 9/12/20, היום בו נכתב מכתב הטיוטה המדווח על הגשתו. בתוך פרק זמן זה של פחות מחודשיים הספיקה הוועדה לכאורה המון. כך מופיע בתיאור עבודת הוועדה בעמוד 8 בדו"ח הביניים:

"הצוות במליאתו קיים 3 פגישות מרכזיות, נוסף על פגישות הכנה שקדמו להקמת הצוות, וכן פגישות עבודה בצוותי המשנה בין הכינוסים המרכזיים. חלק מן הישיבות התקיימו בפורום פנימי של חברי הצוות בלבד, וחלק כלל השתתפות והצגה של גורמים שונים שאינם חברים בצוות שביניהם: אנשי אקדמיה ומחקר, נציגות ארגוני הקהילה הטרנסית ופעילים חברתיים בתחום, וכן גורמים ממשלתיים מגוונים שעוסקים בנושאים הקשורים לאוכלוסייה הטרנסית."

לדו"ח מצורפים נספחים רבים שיכולים ללמד על דרך העבודה של זילבר:

- מסמך מ- 2017 הנושא את הכותרת "סיכום דיון בנושא שינוי פרט רישום מין בתעודת הזהות", באורך 7 עמודים, **החתום ע"י זילבר (צורף כנספח 2 לדו"ח)**.
- מסמך נוסף הנושא את הכותרת "יום היכרות וחשיפה של יחידות משרד המשפטים לקהילה הטרנסית" מיום 1.10.20 באורך 7 עמודים, **החתום ע"י זילבר (צורף כנספח 3 לדו"ח)**.
- מסמך נוסף הנושא את התאריך 14.10.20 וכותרתו "הנדון: טרנס*פורמציה ממשלתית: הצוות הבין-משרדי לקידום האוכלוסייה הטרנסית - מצע לעבודת הצוות", מסמך באורך 7 עמודים, **החתום ע"י עובדים הכפופים לזילבר (צורף כנספח 4 לדו"ח)**.
- מסמך נוסף הנושא את אותה הכותרת עם סיום "תוכנית עבודה", באורך 4 עמודים, **החתום ע"י עובדים הכפופים לזילבר (צורף כנספח 5 לדו"ח)**.
- בנספח 5 הנושא את הכותרת "תוכנית העבודה", בסעיף ב (4), נכתב באופן ברור כי אותם שני עובדים של זילבר החתומים על המסמך יהיו אחראים ל- "איסוף התוצרים" ולגיבוש טיוטת הדו"ח, וכן כי "טיטוט הדוח הסופית תשלח לאישור כלל חברי הצוות טרם סוף נובמבר 2020".
- ניתן לדמיין פקיד בכיר במשרד הרווחה או כל אחד אחר מחברי הצוות שמקבל "כתב מינוי" לצוות בין-משרדי בנושא הטרנסים, ויומיים לאחר מכן מקבל מיו"ר הצוות שני מסמכים ארוכים שהראשון מפרט את כל הנושאים בהם יעסוק הצוות ואת ההמלצות המפורטות לכל משרד כיצד לטפל בכל נושא, והמסמך השני המודיע כי הצוות יתכנס שלוש פעמים בתוך חודשיים, ולאחר מכן יפורסמו המלצות הצוות ע"י שני הפקידים של זילבר החתומים על שני המסמכים שנחתו על שולחנו. אותו פקיד מעדיף להשקיע את זמנו בעבודות שמונחות על שולחנו כיוון שהצוות כנראה יסתדר בלעדיו וההמלצות ממילא כבר מוכנות וכתובות וכל ניסיון להתערב בהם גם כך יבלם ע"י זילבר ופקידה שהודיעו מראש שהם אלה שיכינו את הדו"ח. המדהים הוא שכל המסקנות וההמלצות המופיעים בדו"ח הסופי הועתקו מנספח 4 שיצא כאמור יומיים לאחר מינוי הוועדה, ולא ניתן לאתר

בדוח כולו על נספחיו מילה אחת שנאמרה ע"י אחד מחברי הצוות, מלבד עמודים שלמים בדו"ח ובנספחיו שחתומים בלעדית ע"י זילבר ופקידה. חשוב לציין שנספח 4 עצמו הוא בחלקו הגדול העתקה מסיכום הישיבות שנערכו בין דינה זילבר בעצמה לבין ארגוני הלהט"ב - האחד משנת 2017 (נספח 2 לדו"ח) שלש שנים לפני מינוי הצוות, והשני מ- 23/8/2020 (נספח 3), חודש וחצי לפני מינוי הצוות.

נסכם בקצרה - ב-12/10/2020 זילבר דואגת לקבל כתב מינוי של 'הצוות הבין-משרדי בנושא הקהילה הטרנסגינדרית בישראל' משר המשפטים ניסקורן ומשר הרווחה איציק שמולי (נספח 1 לדו"ח). על מנת להסוות שלמעשה מסקנות הצוות כבר ידועות וסגורות מראש, דואגת זילבר ששני פקידים הכפופים לה במחלקת ייעוץ וחקיקה עו"ד דפנה גוטליב והמתמחה עודד הרוניאן יוציאו שני מכתבים. האחד, מפרט את תכנית העבודה והשני, מפרט את המצע לעבודת הצוות. שני מסמכים אלו יוצאים בתוך יומיים בלבד ממינוי הועדה. מסמכים אלו נשלחים לחברי הצוות יחד עם שני הסיכומים של הפגישות שהתקיימו ב-2017 ובאוגוסט 2020 עם ארגוני הלהט"ב הסיכומים מפרטים את כל בקשותיהם והמבהירים לחברי הצוות מה אמור לכלול הדו"ח ומהן המסקנות המתבקשות. כך נוצר מצג שווא של דו"ח בין-משרדי שנכתב כביכול ע"י גורמי המקצוע בפרוור רחב, כאשר למעשה מדובר בדו"ח שנכתב ע"י זילבר עצמה בחודשיים האחרונים לעבודתה.

מה קורה בימים בהם דו"ח הביניים מוגש?

בדו"ח הסופי נכתב כי דו"ח הביניים הוגש ביום 20.12.22, שזה במקרה או שלא בדיוק יום לפני שזילבר סיימה את תפקידה. מעניין לציין שממש באותם ימים בג"צ היה צריך להכריע בשאלה האם להעמיד לדין את זילבר בעוון נאום פוליטי שנשאה בכנס של המכון הישראלי לדמוקרטיה, על אף שתקנון השירות הציבורי אוסר על עובדת מדינה בדרגתה של זילבר לשאת נאומים פוליטיים.

בתשובה לאותה עתירה לבג"ץ ענה היועץ המשפטי לממשלה אביחי מנדלבליט ביום 21.12.20 כי מאחר שזילבר מסיימת בעוד שעה את תפקידה, אין הצדקה להעמידה לדין. כך שבעוד שהתקשורת והציבור בישראל עסוקים בשאלה האם זילבר תועמד לדין ברגע האחרון לתפקידה הציבורי בשל התנהלותה הפוליטית, זילבר עצמה המשיכה לעסוק בהגשה ובאישור של דו"ח הטרנסים שמטרתו לחולל שינוי משמעותי באופן מחתרתי בשאלות הנתונות במחלוקת ציבורית בישראל, הרחק מעיני הציבור.

עתה נשאלת השאלה מה גרם לעיכוב של חצי שנה מדצמבר 2020 עת הוגש דו"ח הביניים ועד ליוני 2021 שרק אז הוגש הדו"ח הסופי? האם באותה חצי שנה שחלפה בין הגשת דו"ח הביניים לבין הגשת הדו"ח הסופי, מישהו ערך את הדו"ח או בדק אותו? התשובה לכך היא לא רבתי. למעשה הדו"ח הסופי הוא העתק-הדבק מדו"ח הביניים, למעט שינויים אוטוריים - דיווח על פרישתה של דינה זילבר ומינוי מחליף בשם עו"ד דני חורין, סעיף התודות בסוף הדו"ח בו נוספו השרים החדשים: גדעון סער, מאיר כהן וניצן הורוביץ, והדיווח על כך שמסקנות הביניים הוגשו ב-20/12/2020 ואושרו על ידי שר המשפטים ושר העבודה והרווחה. חשוב לציין שאין דיווח על אף

פגישה נוספת של הצוות, ולכן לא ברור מה עשה עו"ד דני חורין כמי שהחליף את זילבר, ומה בכלל הסיבה שדו"ח הביניים הפך פתאום לדו"ח סופי.

ההעתקה הייתה כל כך אוטומטית וחסרת ביקורתיות כך שבועמוד 22 בסוף סעיף ב' מועתק מדו"ח הביניים כי "עוד יצוין הליך תלוי ועומד שעדיין לא ניתנה בו הכרעה, בעניין בג"ץ 18/3148 פלוני נ' שר הפנים" זאת למרות שפסק הדין בבג"ץ זה ניתן כבר בחודש מאי 2021, כלומר חודש וחצי לפני חתימת הדוח הסופי.

נראה כי הסיבה היחידה לכך שהדו"ח הפך לדו"ח ביניים בדצמבר 2020 ושדו"ח הביניים לא הפך לדו"ח סופי במשך חצי שנה היא ששר המשפטים אבי ניסנקורן התפטר עשרה ימים לאחר שדו"ח הביניים הוגש ושר המשפטים שהחליף אותו היה בני גנץ שכנראה לא היה מעוניין בדו"ח. הדו"ח חיכה בסבלנות לשעת הכושר שהגיעה כאשר גדעון סער התמנה לשר המשפטים ומאיר כהן התמנה לשר הרווחה ביום 13.6.21. על אף שזילבר כבר הייתה פנסיונרית ושדרנית בגלי צה"ל, היא לא שקטה על השמרים ופעלה במלוא המרץ כדי שהשרים הנכנסים יקבלו מיד עם כניסתם לתפקיד את ה"דו"ח הסופי" לידיהם כאשר היא מוסיפה את המשפטים הבאים:

ברצוננו להביע את תודתנו הכנה והערכתנו הרבה לכל מי שלקחו חלק בעבודת הצוות ובגיבושו של דו"ח זה. בראש וראשונה לשר המשפטים, חה"כ גדעון סער, לשר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, חה"כ מאיר כהן, לשר הבריאות, חה"כ ניצן הורוביץ, על ייחוד תשומת הלב השלטונית בעת זו, צמצום בירוקרטיות וטיוב ממשקי העבודה הממשלתיים מול אוכלוסיות מוחלשות, הושטת היד לאוכלוסיה הטרנסית שחיה אינם פשוטים בלשון המעטה, העברת מסר חברתי, אנושי וחינוכי רב ערך, ועל ההזדמנות לתרום לתיקון חלק מהמהמורות העולם - שהיא מתנה בפני עצמה. תודתנו גם לשר המשפטים לשעבר, מר אבי ניסנקורן,

האם מאן דהוא מעלה על דעתו שהשרים הנכנסים - סער, כהן והורוביץ, הספיקו בימים הראשונים לכהונתם לבצע כל כך הרבה משימות מורכבות שאמורות לקחת חודשים? אבל זילבר חדורת מטרה, היא ידעה היטב, כי השרים הם רק החותמת לדבריה. היא עצמה לא מוותרת על טביעות אצבעותיה כאשר היא משנה את חתימתה לדו"ח, מהתואר "המשנה ליועמ"ש", לתואר החדש "המשנה לשעבר ליועמ"ש", אך גם היא מבינה שיש כאן יותר מבעיה שאזרחית ועיתונאית תהיה זו שחתומה על מסמך משמעותי כל כך, ולכן היא מציינת שעו"ד דני חורין החליף אותה בראשות הצוות בזמן שהיא יצאה לפנסיה וגם הוא חתום על הדו"ח, למרות שהוא אינו במעמד של "משנה ליועמ"ש". יתכן שרק הוא הסכים ללכלך את ידיו בחתימה על דו"ח של צוות שהוא עומד בראשו למרות שבפועל לא היה לו בו כל חלק.

אישוש לטענתנו יקבל כל מי שיקרא את הדו"ח מתחילתו ועד סופו. למרות שבסוף הדו"ח נכתב "תודה מעומק הלב לחברי הצוות שתרמו מזמנם לדיוני הצוות, יצקו מניסיונם הרב לתוכנו של הדו"ח וליוו את יצירתו מחזון ועד קו הגמר, " לאורך כל הדו"ח על נספחיו השונים לא ניתן לאתר מילה אחת שנאמרה ע"י אחד מחברי הצוות. לעומת זאת ישנם עמודים שלמים של דבריה של זילבר ופקידיה וכן של נציגי ארגוני הטרנסג'דרים השוטחים את בקשותיהם לשינויים מפליגים בשני המסמכים שפורסמו, עוד טרם הקמת הצוות הבין-משרדי, ושלא עברו שום ביקורת ובחינה. ההבדל היחיד המשמעותי בין דו"ח הביניים לדו"ח הסופי הוא כאמור נספח 6, המכתב של עו"ד סיגל יעקובי מ"מ מנכ"ל משרד המשפטים. מכתב זה הופך מטיוטה לא חתומה בדו"ח הביניים למכתב רשמי

חתום בדו"ח הסופי. על התאריך המוזר של 20/10/2020 כיום בו הוגש דו"ח הביניים ואושר ע"י השרים, המופיע בדו"ח הסופי, ועל רוח הנבואה ששרתה על מחברי הטיוטה בדו"ח הביניים כאשר כבר ב-9/12 ידעו שהדו"ח יוגש ויאושר ב-20/12 פרטנו לעיל. כמו כן, ניתן להבחין בכך שבמכתב הטיוטה שמצורף לדו"ח הביניים מדובר על הדו"ח הסופי, מסתבר שרק לאחר העיכוב הלא הצפוי הדוח הפך לדו"ח ביניים אך התיקון לא הוטמע במכתבה של סיגל. רק במכתב שצורף לדו"ח הסופי העניין תוקן ונכתב שהצוות הגיש דו"ח ביניים. כמו כן, כדאי לשים לב לכך שבעוד שבדו"ח הביניים בסוף עמ' 24 בסעיף א' כתוב ש"מ"מ מנכ"ל משרד המשפטים ומנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים עתידים לפנות ליחידות הכפופות להם במשרד ויצאו בקריאה לגיוס העסקה במשרדיהם..." בדו"ח הסופי צוין בסוף עמ' 26 כי מ"מ מנכ"ל משרד המשפטים פנתה ליחידות הכפופות לה במכתב המופיע בנספח 6, וזאת על אף שהדו"ח לא אושר על ידי השרים כפי שהבאנו לעיל, וכנראה שזאת הסיבה שמנכ"ל משרד הרווחה לא פנה במכתב כאמור. גם בתשובת המדינה לעתירה בנושא שינוי הטפסים דרכה התוודענו לדו"ח, מוצג הדו"ח כסיבה לשינוי בטפסים, על אף שתשובת המדינה מציינת בפירוט שהדו"ח עדיין לא אושר. מדובר בפטנט שכדאי לרשום אותו, פקידים מייצרים מסמך מדיניות מהפכני ופועלים על פיו, על אף שהדרג שאמור לאשר אותו עדיין לא אישר אותו.

מסמך רשמי המאשר את קבלת הדו"ח, או ממליץ לקבל את מסקנותיו לא קיים. כך עולה מתשובות שקיבלנו לבקשת חופש המידע.

חלק ב' – הפגמים המהותיים בגוף הדו"ח

הדו"ח כפי שראינו נעשה כנראה ע"י פקידה אחת אך למרות זאת המילים "המלצות הצוות" מופיעות 21 פעמים במסמך.

ההמלצות של ה"צוות" כפי שניתן לראות בדוח עצמו הן:

- א. קריאה לאימוץ עמדה לפיה זהות המגדר של אדם הינה חוויה עמוקה פנימית ואינדיבידואלית וראוי יהיה לאפשר לכל אדם להזדהות ולחיות בביטחון במגדר שלו.
- ב. שילוב של עובדים מהקשת הטרנסית במשרדי ממשלה תוך יצירת תמריצים לקידום הנושא, בחינה של שינויי חקיקה בנושא, וכן כלים נוספים להגברת העסקת טרנסים במשרדי ממשלה.
- ג. הנגשת טפסים ממשלתיים - יומלץ להוסיף קטגוריה "אחר" לאפשרות ההזדהות.
- ד. קיום סדנאות להיכרות עם האוכלוסייה הטרנסית.
- ה. קביעת גורם ממונה בכל משרד או יחידה ממשלתית שיהווה כתובת פומבית לקהילה הטרנסית.
- ו. פישוט התהליך של ניתוח שינוי מין כך שלא יצריך פגישה עם כל חברי הוועדה. פתיחה של ניתוחים לבתי חולים פרטיים. פרסום נוהל מעודכן לעבודת הוועדה.
- ז. הכשרות חובה לצוות המטפל בענייניהם של הטרנסים.
- ח. ביטול הצורך בוועדה לשינוי מין ללא ניתוח ע"י קבלת כל בקשה לשינוי מין ישירות אצל האפוטרופוס הכללי החל מגיל 15.
- ט. הקמת הכשרה ייעודית לצוותי הסיוע שיועדו לטרנסים.
- י. התאמת מענים לאוכלוסיית הטרנסים המצויה בזנות.
- יא. הקמת מנגנון לפניית הציבור לפגיעות בטרנסים.
- יב. קידום פתרונות לחנינה ולמחיקת רישום פלילי לטרנסים שנמצאים במעגל הזנות.
- יג. הקמת מנגנון להכשרה והשמה של הטרנסים.
- יד. הקמת מסגרות הלנת חרום מעל גיל 25.
- טו. הוספת עו"סיות שיעבדו ברשויות המקומיות עם הטרנסים.
- טז. יגובשו נהלים פנימיים במשרד הרווחה במטרה לקדם יחס הולם לטרנס.

כמות ההמלצות היא גדולה ביותר, נבחן את מידת השפעת ההמלצות ומשמעותן.

כמה טרנג'דרים יש בישראל, ומה חלקם באוכלוסייה?

ראשית היינו מצפים שהדו"ח יספק נתונים עובדתיים בכמה אנשים מדובר. המידע היחיד שיש בעניין זה מופיע בעמוד 12 בדו"ח שם נכתב:

"באשר לגודלה החלקי באוכלוסייה, אומדנים בעולם מדברים על כ-0.6% מהאנשים באוכלוסייה שמוזדהים על הקשת הטרנסית. הערכות ארגוני הקהילה בישראל, שפורסמו

על ידי מרכז הידע הטרנסגי- עמותת "מעברים לקשת הטרנסגית", הם של כמאה וחמישים אלף איש בישראל."

בדיקה שערכנו מול משרד הפנים לגבי כמות האנשים שהחליפו את מינם במרשם מגלה כי בין השנים 2015-2021 היו רק 600 בני אדם בישראל שהחליפו את מינם בתעודת הזהות. כמובן שיתכן שיש אנשים שלא החליפו את מינם במרשם מאחר שהם לא בחרו את המגדר שלהם, ויכול להיות שישנם גם אנשים רבים שמדי פעם מרגישים שיש להם רצון להפוך לבני המין השני אך הרצון לא היה מספיק חזק על מנת לבצע הליך שאפילו לא דורש ניתוח על מנת להחליף את המין במרשם. אך בכל המקרה הפער בין 600 ל- 150,000 מעמיד בסימן שאלה את ההערכות והאומדנים שנמסרו על ידי מחברי הדו"ח.

יתרה מזאת בדו"ח עצמו מופיע מחקר משנת 2019 בו נטען (עמוד 23 בדו"ח הביניים):

"לעומת כ 39% ששינו את שמם במרשם האוכלוסין, רק 25% מהמשיבים שינו את פרט המין בתעודת הזהות. במסגרת זו הובהר, כי כשליש מאלו שלא שינו את מינם בתעודת הזהות נמנעים לעשות זאת משום שהם חוששים לפנות לרשות האוכלוסין/או חוששים כי אינם עומדים בתנאים הנדרשים להגשת הבקשה."

לפי הנתונים ממשרד הפנים עד שנת 2019 שינו את מינם במשרד הפנים רק 320 איש (בשנים 2020-2021 היו 280 שינוי מין במרשם). ההצלבה בין המידע ממשרד הפנים לבין ממצאי המחקר הקובע כי 25% מהטרנסג'נדרים שינו את מינם בתעודת הזהות מעלה כי בשנת 2019 היו 320 כפול 4 כ- 1280 טרנסג'נדרים בלבד בישראל. מה ערך אם כן באומדנים של 150,000 שנמסרו בידי הארגונים שיש להם אינטרס ברור להעצים את עצמם?

ברור שמחברי הדו"ח לא עשו את המינימום הנדרש לבדוק את הנתונים שנמסרו להם, ופעלו על בסיס מידע לא אמין שהגיע מבעלי אינטרסים. למעשה הנתון הזה שהיה אמור להיות הבסיס לדו"ח הופך את רוב הדו"ח לבדיחה עצובה. כך לדוגמא אחד מהנושאים העיקריים בדו"ח הוא שמשרדי ממשלה צריכים לעשות מאמץ מיוחד לקבל לשורותיהם טרנסג'נדרים. האם דרישה זו סבירה לאור העובדה שאוכלוסייה זו היא כפי הנראה 0.0002 מאוכלוסיית ישראל. נוסיף כי על פי הדו"ח (דו"ח הביניים עמ' 23):

"למעלה מ 70% מהטרנסג'נדרים וקרוב ל 60% מהטרנסג'נדרים אובחנו על ידי רופא בחרדה כרונית או דכאון, וכ 40% במצבי התמודדות נפשית אחרים."

מדובר בנתון שכנראה יקשה על קבלתם לעבודה במשרדי ממשלה. כשאלו הנתונים, הציפייה לגיוס של עובדים טרנסג'נדרים למשרדי ממשלה הוא פשוט מגוחך. היות והצוות נשען על הנחה שגויה מיסודה ולפיה יש 150 אלף טרנסג'נדרים בישראל, הנחה שלא נבחנה בשום כלי אובייקטיבי, אין פלא שהוא מגיע למסקנות מגוחכות.

מה באמת יעזור לטרנסים?

הנחה נוספת של הצוות היא שככול שנקבל יותר את הטרנסגינדרים כך נמנע את מצוקתם ובהתאמה את האחוז הגבוה של ההתאבדויות בקרב קבוצה זו. חשוב לציין כי אחוז ההתאבדות בקרב הטרנסים גבוה מאוד ביחס לאוכלוסייה הכללית. לפי דו"ח הביניים עמוד 23, 78% מהטרנסים חשבו להתאבד ו- 48% ניסו זאת בפועל לפחות פעם אחת. במאמר שפרסמה ד"ר מרים גרוסמן פסיכיאטרית מומחית לילדים בארה"ב,¹ היא טוענת ומוכיחה כי:

"בקרב הילדים שמפתחים דיספוריה מגדרית לפני גיל ההתבגרות, הרוב המכריע, כ 80% מממוצע; ² אך בטווח של 50% עד 96%, תלוי במחקר, מרגישים בסופו של דבר נוח עם גופם. השיפור הזה, המכונה "לחדול" מלהיות טרנסגינדר, יתרחש אם מאפשרים להם לעבור תהליך התבגרות נורמאלי, ³ אולם יחס מאושש ומעודד כפי שבא לידי ביטוי בדו"ח הבין-משרדי מעלה באופן ודאי את שכיחות התופעה. "מידת ההשפעה החברתית ב'דיספוריה מגדרית שהחלה בפתאומיות מרשימה, כאשר מחקר ⁴ הראה ש 86.7% מהצעירים עם דיספוריה מגדרית שהחלה בפתאומיות היו בעלי חבר אחד או יותר שיצאו מהארון כטרנסגינדרים באותו הזמן ו/או העלו את השימוש שלהם ברשתות חברתיות. התפשטות של התנהגויות ואמונות בקרב חברים, בעיקר בקרב בנות, היא תופעה מתועדת היטב ⁵."

האם מחברי הדו"ח בחנו את האפשרות שיתכן והם בעצם מעודדים עוד ועוד נערים ונערות לחשוב שהם סובלים מדיספוריה מגדרית? האם הם בדקו מה ההשלכות של תופעה זו? אין לכך שום התייחסות בכל הדו"ח.

חשוב לציין, "שיעורי ההתאבדות שקיימים אצל מי שטוען לדיספוריה מגדרית, לא משתפרים כתוצאה מהטיפול. מחקר אחד שנערך בשוודיה כלל 324 מטופלים שעברו ניתוח להתאמה מגדרית. ומחקר זה מציג שיעור התאבדויות גבוה פי 43 בקרב אוכלוסיית נשים (גברים טרנסים בהשוואה לנשים), ופי 16 בקרב אוכלוסיית גברים (נשים טרנסיות בהשוואה לגברים)" ⁶

המלצות הצוות לא מבוססות על כל בחינה מדעית אלא על קריאה לאמץ עמדה "לפיה זהות המגדר של אדם הינה חוויה עמוקה, פנימית ואינדיבידואלית, וראוי יהיה לאפשר לכל אדם להזדהות

1

<https://onedrive.live.com/?authkey=%21AIW5kgLCiHX9VLk&cid=92B51B1392D42FEF&id=92B51B1392D42FEF%215879&parId=92B51B1392D42FEF%21291&o=OneUp>

² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5841333/>

³ http://www.sexologytoday.org/2016/01/do-trans-kids-stay-trans-when-they-grow_99.html

⁴ https://www.researchgate.net/publication/327065646_Rapid-onset_gender_dysphoria_in_adolescents_and_young_adults_A_study_of_parental_reports

⁵ <https://psycnet.apa.org/record/1994-01588-001>

⁶ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00332925.2017.1350804?scroll=top&needAccess=true>

ולחיות בביטחון במגדר שלו, כפי שהוא תופס אותו מבחינה אישית".⁷ מדובר באמונה בה אין ערך לאמת האובייקטיבית לפיה נקבע מינו של האדם על פי אבחנות פיזיולוגיות וביולוגיות אלא הכול תלוי בחוויה האישית והאינדיבידואלית. מדובר באמונה פרוגרסיבית חסרת שחר, שהשלכותיה הרסניות כפי שנפרט להלן, אך בכל מקרה היא אינה קשורה לבירור השאלה - מה עוזר לטרנסים? אין ספק שאימוץ תפיסת עולם זו, עוזרת להם להתחזות ולהסתיר את המין בו הטרנסים נולדו. אך ממתי הסתרת האמת עזרה לאנשים לחיות טוב יותר? הרי מדובר בחיים של שקר ומרמה שמאיימים כל רגע לצוץ ולטרוף את הקלפים.

לסיכום, בסעיף זה נטען כי כל עוד לא הוכח שאישוש הנטייה הטרנסית ועידודה אכן מוריד באופן משמעותי את הסכנות מפני אובדנות לאורך זמן, המחיר של הרחבת מעגל המזהים עצמם כטרנסים ונטייתם לאובדנות יחד עם הנזקים הבריאותיים של שימוש בהורמונים, ניתוחים וכד', מחייב את הפסקת העידוד והאישוש. נוסף כי גם אם יוכח שהסתרת המין הביולוגי מועילה לשיפור החוויה של מי שחווה דיספוריה מגדרית, ואפילו מצילה חיים, (מה שלטענתנו הוא בדיוק הפוך), עדיין עומדת השאלה העקרונית - האם המחיר החברתי כפי שיפורט להלן אכן מצדיק התנהלות כזו?

השלכות שלא נבחנו

האדם הוא יצור חברתי ולסוגית שינוי המין השלכות רבות, לא רק על האדם הפרטי, אלא גם על החברה בה הוא נמצא ופועל. ההחלטה של אישה שהיא גם אמא להפוך עצמה לגבר, או להפוך, משפיעה על בן הזוג עד כדי מחשבות אובדניות כאשר הוא פתאום מוצא עצמו עם בן זוג אחר ממי שאיתו כרת ברית. במובן מסוים מדובר בסוג של נטישה של האב או האם את תפקידו כלפי הילדים ויצירת הורה חדש. מדבריהם של רועי ובתו אור בהתייחסותם לתהליך שינוי המין שעשתה הרעיה והאם בתכנית 'זמן אמת' שהוקרנה ברשת כאן ⁸, 11 עולה כי לאב יש מחשבות אובדניות ולילדים יש הרגשה כאילו אימם החליטה להעלים ואיננה יותר. "ההרגשה הראשונית היא שאין לי בשביל מה לחיות" אומר רועי, שאשתו קרן בחרה להזדהות כבן ולבצע ניתוח לשינוי מין ומוסיף "היו רגעים שאמרתי עדיף כבר לנסוע, נגיד, לתוך עץ." כמו כן, גם הילדים חוו נטישה ביחס לאם "זה כמו שהורה נפרד אחד מהשני ואז האמא יוצאת ואבא אחר נכנס במקומה" אמרה הבת אור.

כיצד משפיעה החלטה כזו על המעגל המשפחתי, על סביבת העבודה, על החברה בכלל? האם שאלה זו נבחנה על ידי הצוות? בדו"ח לא מופיעה מילה אחת של התייחסות לכך, ולכן נצא למסע קצר לבירור לפחות חלק מהמשמעויות של המלצות הדו"ח על חיי כולנו.

גידול בכמות הסובלים מבלבול

ביקשנו ממושרד הפנים מספרים של אנשים שביצעו שינוי מין בתעודת הזהות. במידע שקיבלנו ממושרד הפנים נכתב כי בשנת 2015 בוצעו רק 12 החלפות מין במרשם. המספר הלך ועלה באופן הדרגתי עד שבשנת 2021 בוצעו 180 החלפות מין כלומר גידול של פי 15 ב- 6 שנים.

⁷ טרנס*פורמציה ממשלתית דו"ח הביניים עמ' 4.

⁸ https://www.facebook.com/watch/?extid=WA-UNK-UNK-UNK-AN_GK0T-GK1C&v=516373450139158

מחקר שפורסם בשנת 1994 הציג שיעור של 0.0033% בקרב גברים בוגרים (אחד לכל שלשים אלף), ו- 0.0010% בקרב נשים בוגרות (אחת לכל מאה אלף).⁹ אין מחקרים מספקים על ילדים ונערים בשנים אלו.¹⁰

לאחר תחילת שנות האלפיים, השכיחות החלה לעלות. אם נקפוץ מעט קדימה ונבחן את נתוני GIDS, הגוף הממשלתי בבריטניה שעוסק בענייני זהות ומגדר, נמצא שבעוד שבשנת הכספים (אפריל עד מרץ) 2011-2012 הגיעו לכל מרפאות המגדר 59 נשים ו-77 גברים, אזי בתקופה המקבילה ב- 2020-2021 הגיעו 1529 נשים ו- 711 גברים.¹¹ רשימת ההמתנה באפריל 2021 כללה מעל 5,300 בני אדם.¹² הגיל הנפוץ ביותר בשנה זו ירד ל-15, כאשר הבוגרים – מעל גיל 18 – מהווים פחות משני אחוזים מסך הכלל. כלומר, מדובר כמעט אך ורק בנוער, רובם הגדול – נערות.

נתונים דומים הגיעו ממדינות נוספות.¹³ גם מספר מרפאות המגדר לנוער עלה באופן קיצוני. למשל, בארצות הברית נפתחה המרפאה הראשונה בשנת 2007, בבוסטון, אך נכון להיום יש מעל ששים מרפאות מגדר.¹⁴ מתופעה נדירה, הגענו להצפה של נערים שחושבים שהם בנות, ולשיטפון אדיר של נערות שמשוכנעות שהן בנים.

יש מי שיאמר שמדובר בעלייה אדירה של אלפי אחוזים בגלל שכעת יכולים אנשים אלו סוף סוף לצאת בגלוי ובמוצהר. לעומת זאת, פרופסור קנת' צוקר, מוותיקי המטפלים בתחום, העיר כבר בשנת 2017 כי "עדיין לא ברור אם העלייה בשכיחות (prevalence) משקפת שינוי אמיתי, או שפשוט נוח יותר לאנשים "לצאת מהארון" כטרנסג'נדרים בגלל ההכלה החברתית ההולכת וגוברת". יותר חריפה ממנו היא הפסיכותרפיסטית ליסה מרצ'יאנו, שעוסקת בתחום הדיספוריה המגדרית מאז 2016. לדעתה, ההסברים הפרו-טרנסיות לא משכנעים. הפחד שלה ושל אחרים הוא "שאימוץ זהות טרנסג'נדרית הפך לדרך החדשה ביותר של בנות נוער להביע רגשות של אי נוחות עם גופן – בעיה שנערות מתבגרות חוות בדרך כלל". כלומר, נערה מרגישה רע לגבי הנראות שלה, שזו תופעה שכיחה מאוד, ומיד מפרשת זאת כדיספוריה מגדרית. כאשר היא נמצאת בתוך סביבה שמעודדת זאת, במערכת בריאות שאסור לה להציע אפשרות אחרת, המסלול לסירוס כימי ולשולחן המנתחים, במימון של המדינה, מהיר מאי פעם. טיעון נוסף שיש לקחת בחשבון הוא של הסקסולוג ריי

⁹ DSM-IV

¹⁰ <https://www.publish.csiro.au/sh/SH17067>

מחקר אחר הראה שהילדים שענו על סקרים שכאלה כלל לא הבינו מה משמעות המילה טרנסג'נדר: [https://www.jahonline.org/article/S1054-139X\(12\)00258-3/fulltext](https://www.jahonline.org/article/S1054-139X(12)00258-3/fulltext)

¹¹ <https://gids.nhs.uk/number-referrals>

¹² מייקל ביגס, Suicide by Clinic-Referred Transgender Adolescents in the United Kingdom, בקישור: <https://doi.org/10.1007/s10508-022-02287-7>

¹³ ניו זילנד: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29346355/> פינלנד:

<https://capmh.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13034-015-0042-y> קנדה: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25612159/>

¹⁴ <https://www.nytimes.com/2022/06/15/magazine/gender-therapy.html>

בלנשארד, שמגדיר את הגברים שחושבים שהם נשים כ"אוטוגניפיליים" – אנשים שמעוררים מינית מראיית עצמם כנשים.

אנו סבורים שככול שנפנה את הזרקור הציבורי לסובלים מדיספוריה מגדרית ונהפוך את כל הטפסים מותאמים רק אליהם, ונשאל כל אחד באיזו צורה הוא רוצה שנקרא לו, במקום להעמיד אותם על זהותם המינית האובייקטיבית, נגרום לכך שהרבה יותר נערים ונערות שמגיעים לגיל הבגרות יוסללו בפועל לפתח דמיונות ופחדים מעצמם. הם יחלו בטיפולים הכוללים לקיחת הורמונים של בני המין השני, המובילים לניתוחים מסוכנים לשינוי מין, טיפולים שכמעט ואין מהם דרך חזרה ומעלים את רמת הסיכון לדיכאון ולאובדנות במאות אחוזים.

ה"מעבר החברתי" – כלומר, בן שמתנהג כבת ולהפך, יוצר בעיות פסיכולוגיות רבות.¹⁵ בדרך כלל הוא מקבע, אם לא מחמיר, את הדיספוריה.¹⁶ נזקי התרופות עלולים להגיע ליצירת עקרות, לחיסול תחושת ההנאה המינית, להתפתחות לא נורמלית של הגוף, של הקול, השיער, ועוד;¹⁷ חוסמי ההורמונים אינם תמיד הפיכים, בניגוד לטענת תומכי הטיפול התרופתי.¹⁸ דוגמא נוספת לנזק של התרופות - טסטוסטרון מסמיק דם. כלי הדם בגוף נקבי צרים יותר מאלה שבגוף הזכרי. לכן, אישה שנטלת טסטוסטרון מעלה את הסיכוי שלה להתקף לב או לשבץ מוחי במאות אחוזים.¹⁹ גם הניתוחים מתאפיינים בסיבוכים רבים, חלקם מסכני חיים וחלקם רק יצריכו, למשל, שימוש בקטטר לכל החיים,²⁰ אם התמזל מזלם והמנותחים לא מטפטפים שתן באופן בלתי רצוני לכל החיים. כמעט כל הניתוחים האלה כרוכים בכריתת איברים והשתלתם במקום אחר בגוף המטופל, מה שמוסיף סיבוכים; וזו רק רשימה התחלתית.

התחזות

בהמלצת הדו"ח הסופי בעמוד 36 בסעיף ב' ממליצה הועדה לפשט את תהליך שינוי המין כך שהוא "יבוסס על ראיות מנהליות כתובות", וכי "ההליך המוצע לא ידרוש התייצבות של הפונה בפני הועדה". המלצות אלו תורגמו לשפת המעשה בטייטת החוזר שפרסם משרד הבריאות ב-26/10/22. שם נקבע כי הנפקת התעודה לשינוי מין תתבסס על הגדרה עצמית של הפונה ותוגש על גבי טופס לועדה, כאשר אין אפילו חובת התייצבות. המשמעות היא שכל אדם שרוצה לשנות את מינו בתעודת הזהות יכול לכתוב דוא"ל לועדה שכך הוא מגדיר את עצמו ובמענה הוא יקבל תעודה ציבורית המאפשרת לו לשנות את מינו בתעודת הזהות.

למינו של האדם משמעות רבה בקשריו עם החברה הסובבת אותו, ויש לכך השלכות גם מבחינה פלילית כפי שנקבע בחוק העונשין בסעיף 441:

¹⁵ <https://gc-israel.org/harm-in-social-transition/>

¹⁶ https://www.researchgate.net/publication/333516085_Debate_Different_strokes_for_different_folks

¹⁷ <https://www.thepublicdiscourse.com/2020/01/59422/>

¹⁸ <https://drdylanwilson.substack.com/p/on-the-myth-that-puberty-blockers>

¹⁹ <https://www.ahajournals.org/doi/full/10.1161/CIRCOUTCOMES.119.005597>

<https://www.ahajournals.org/doi/full/10.1161/CIRCULATIONAHA.118.038584>

²⁰ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33663938>. 129 מנותחות דיווחו על 281 סיבוכים.

"המתייצג בכזב כאדם אחר, חי או מת, בכוונה להונות, דינו - מאסר שלוש שנים";

אפילו בית המשפט בישראל שאינו חשוד בשמרנות קבע ב- ת"פ 389-02 בסעיף 13 כדלקמן:

"כאשר פלוני קושר קשר חברתי-אינטימי עם זולתו, עליו לחשוף בפני הצד השני את היותו "זכר" או "נקבה" במובן הצר והמקובל כיום בחברה. איננו מתיימרים לקבוע מסמרות מתי ובאיזה שלב על פלוני לחשוף עובדה זו. נאמר אך זאת, כי מקום בו נוצרים יחסי אהבה וקשרים אינטימיים, כל "הסכמה" של בן או בת הזוג שהושגה ללא ידיעה של עובדה מהותית זו, מהווה כפגיעה באוטונומיה של בן הזוג, ואינה "הסכמה חופשית" כביטוי של רצון פנימי של ממש, וכמוה כהסכמה שלא מדעת (באנלוגיה ל"הסכמה מדעת" הנדרשת לצורך קבלת טיפול רפואי - פרק ד' לחוק זכויות החולה, ה'תשנ"ו - 1996).

אנו דוחים אפוא את טענת הסניגוריה, והדברים שהשתמעו, או עלולים להשתמע, מדברי מי מהעדים, כי גם בנסיבות אינטימיות, הגילוי מסור לשיקולו ולמצפונו של הטרנסג'נדר. מעבר לשאלה המוסרית שמעוררת התנהגות כזו, הרי שבעיני החוק, **מקום בו פלוני מקיים יחסים אינטימיים מבלי לסבר אוזנו/ה של בן / בת הזוג אודות מינו הגנטי-ביולוגי, יראו בכך תרמית ומצג שווא בדבר 'מיהות העושה'.**" (ההדגשות אינן במקור)

הנה כי כן, בית המשפט התייחס באופן מפורש למקרה בו גבר מתחזה לאישה או להיפך ועל אף שבית המשפט השאיר מרחב בו התחזות זו מותרת, הוא חרף באופן ברור שבקשירת קשר חברתי-אינטימי "עליו לחשוף בפני הצד השני את היותו "זכר" או "נקבה" במובן הצר והמקובל כיום בחברה". חשוב לציין כי בית המשפט היה ער לרוחות המנשבות בעולם ושקולם אף נשמע בבית המשפט ע"י עדים שרצו להביא לתודעת הציבור את הנושא של הטרנסג'נדרים. (סעיף 11 לגזר הדין). אך בסעיף 12 מתייחס בית המשפט לעניין זה ואומר את דברו באופן ברור כדלקמן:

"אנו נכונים לקבל דברי העדים, כמו גם דברי הנאשמת, כי הרגשתה כטרנסג'נדר, היא כשל גבר בכל המובנים, גבר הכלוא בגוף אשה. ברם, ממה ששמענו מפי העדים, במפורש או במשתמע, עולה כי לדעתם, אין על הטרנסג'נדרים חובה לגלות למי שהם מבקשים את קרבתו האינטימית, את העובדה שהם בעלי איברי מין זכריים או נקביים. **לזאת לא נוכל להסכים.**" (ההדגשה אינה במקור)

מתן תעודה לשינוי מין, ורישום תואם במרשם האוכלוסין ובתעודת הזהות היא למעשה שותפות המדינה במעשה ההתחזות וחיזוקה באופן שאדם מהישוב לא יוכל להתגונן בפניה. כיצד יוכל אדם שנפגע מהתחזות שכזו לטעון כנגד המתחזה בשעה שהוא או היא מחזיקים בידם אישור מהמדינה בדבר זהותם הבדויה?

למתן האפשרות להתחזות השלכות נוספות. לפי החוק גבר המבקש לעבוד במוסד חינוכי חייב להציג אישור העדר עברות מין לפני קבלתו לעבודה. הנוהל החדש כפי שגובש בהתאם להמלצת הדו"ח (שעדיין לא אושר) מאפשר לעברייני מין להתחזות לנשים באמצעות בקשה הנשלחת בדוא"ל לשינוי מין. כאשר עברייין זה יתקבל למקום העבודה אף אחד לא יוכל לדעת שמדובר בעברייין מין. בבריטניה גבר שהורשע באונס אישה החליף את מינו לאישה ונכלא בכלא נשים שם תקף ארבע

אסירות.²¹ האם מחברי הדו"ח חשבו האם וכיצד ניתן לנטרל חשש זה? בדו"ח הצוות הבין-משרדי אין לכך כל רמז.

השלכות כלכליות וחברתיות

החוק בישראל מבדיל בין גברים לנשים במספר תחומים כגון: הזכות של אישה לחצי נקודת זכות במס הכנסה, גיל היציאה לפנסיה, משך הזמן של גיוס חובה ועוד. במידה ואנשים יאמצו לעצמם זהות גברית או נשית לפי שיקולים כלכליים, תופעה זו עלולה להתרחב בשל ניסיון של גברים לצאת לפנסיה מוקדמת.

האם הועדה יצרה איזה שהוא כלי שיחסום התרחשות מעין זו?

האם זה סביר שגבר שירצה יוכל להחליט שהוא אישה בגיל הגיוס ולקצר בכך את משך שירותו הצבאי? האם לאחר מכן יוכל לחזור להיות גבר?

האם זה סביר שספורטאים ממין זכר יזדהו כנשים ויוכלו לכבוש את המקומות הראשונים בכל תחרויות הנשים כפי שכבר קורה בכמה מקומות בעולם?²²

הכותרת של המלצה 2 היא "הנגשת טפסים ממשלתיים" כך שבמידה ויש בקשה לבחור מין תהיה גם אפשרות לכתוב "אחר". בהקשר זה חשוב לציין, בתאריך 28/10/2020, שבועיים לאחר הקמת הצוות, חה"כ יוראי להב-הרצנו העלה הצעת חוק בכנסת לשינוי הטפסים להורה 1 והורה 2. הצעה זו ירדה מהפרק ברוב קולות. בכל הדו"ח אין התייחסות לכך שהמחוקק אמר את דברו וביטל את האפשרות לשינוי הטפסים, כך שאפילו החלפת המילים אב ואם לא יוחלפו להורה 1 והורה 2. אנו סבורים כי השינוי של "אחר" בקטגוריית המין הוא קיצוני הרבה יותר מהשינוי של אבא ואימא. זילבר כלל לא טורחת להזכיר כי הכנסת דחתה את ההצעה. בהתנהלות זו זילבר מוכיחה שוב עד כמה היא מצפצפת על מנהל תקין. למותר לציין שהפגיעה בציבור ענק שהמושגים אב ואם יקרים לו מאוד לא עלה כלל לדיון. כפי שצינו, הוצג הדו"ח הבין-משרדי לבית המשפט כבסיס עליו נשענו משרד הבריאות ובנק הדם כאשר שינו את שאלוני התרמת הדם. מעניין לציין שהשינוי של הסרת המילים אב ואם מטפסי התרמת הדם והחלפתם בהורה 1 והורה 2 יצרו משבר גדול בבנק הדם, משבר שהביא להסרת הסעיף לגבי ארץ מוצא האב והאם מדף התורם.

²¹ <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/09/06/transgender-person-accused-rape-remanded-female-prison-sexually/>

²² <https://www.israelhayom.co.il/sport/other-sports/article/9336762>

סיום

שר הבריאות ניצן הורביץ, שהוביל את יישום הדו"ח של זילבר במשרד הבריאות, הורד למקום 7 ברשימת מר"צ לכנסת. המפלגה כולה לא עברה את אחוז החסימה ואינה מיוצגת בכנסת. אולם הדוח של זילבר עדיין מתגלגל במשרדי הממשלה וכל פקיד שמעוניין לדעת מה מדיניות המדינה בעניין הטרנסג'נדרים מגיע לדו"ח זה ופועל ברוחו של הדו"ח מתוך מחשבה שזו המדיניות הרשמית. ממילא, עד שלא יהיה ביטול מוחלט ומלא של הדו"ח, הנזקים שהוא מחולל יתעצמו.

אנו סבורים כי שר המשפטים יריב לוין, שר הרווחה יעקב מרגי, שר הבריאות משה ארבל ושר החינוך יואב קיש חייבים להבהיר בצורה רשמית וחד משמעית כי הדו"ח של דינה זילבר אינו מקובל עליהם ואין לפעול לפיו. אנו קוראים לכל שרי הממשלה להקפיד על פעילות שנעשית לקידום המלצות הדו"ח. אנו מצפים שממשלת ישראל תדע לאמץ לעצמה דרך שתאפשר לכל אחד לחיות את חייו, מבלי לכפות על המדינה ועל אזרחיה להשתתף בהליכי הסתרה ורמיה, וכן שהממשלה לא תסליל ילדים וילדות, נערים ונערות, לחיי סבל של עקרות ונטילת הורמונים לכל החיים.